

TRIO zo Stromovej

Ludovít Keszegh – Jozef Mária Uher – Štefan Maťo

Výstava troch priateľov – priateľov z najstaršej skupiny neprofesionálnych výtvarníkov, ktorých viedol akademický maliar Julo Koller a neskôr akademická maliarka Katka Kuzmová. Pokračovaním tohoto voľného zoskupenia pri Kultúrnom stredisku na Vajnorskej ulici je Občianske združenie Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov, ktoré naďalej pracuje a vystavuje v priestoroch Kultúrneho strediska Stromová a Vajnorská, nadväzujúc na dávnu tradíciu „Kollerovcov“. Trio jubilantov je príkladom tvorivého zánietenia a lásky k výtvarnému umeniu. Ich dielo je svedectvom talentu, snahy a radosti z tvorby. Výstava sa koná aj na počesť zosnulého Jožka Uhera, najstaršieho člena Ateliéru.

Jozef Mária Uher

Vo svojom diele zobrazil zákonitosti tohoto sveta, zmysel existencie spoločnosti, prírody a vecí okolo nás. Od subjektívneho obrazu figúr, vecí, architektúry, smeroval až k premene reality a tým aj k zmnoženiu výrazových možností umeleckých prostriedkov. Farba zohráva podstatnú úlohu, mení a určuje celú skladbu kompozície.

Jeho tvorba smeruje od archetypov figúr cez portrétnu maľbu, zobrazenie architektúry, výtvarne štylizované veci, zvieracie figúry, parafrázu výtvarných diel, až po snahu o abstrahovanie diela v dekoratívnej, geometrizujúcej kompozícii rôznymi výtvarnými technikami. J. M. Uher svojou tvorbou a priateľstvom pozitívne ovplyvnil ostatných členov Ateliéru.

Ludovít Keszezh

Charakterizuje ho široký tématický okruh tvorby – od akvarelu po maľbu olejom, akrylom, pastelom. Mnohé jeho práce vznikali na plenéroch, mnohé v tichu ateliéru. Na ploche obrazu premieta rôzne výseky z predmetného sveta a osobnej imaginácie, ktoré sú spojené myšlienkou maliarskeho zámeru a javia sa nám ako spájanie reálneho s pocitovým (stáda koní, stromy, kvety) a opačne, tušeného s konkrétnym (hudba, pokusy o abstrakciu). Jeho krajinárska tvorba (obzvlášť akvarelová) vytvára vlastný svet kludu, harmónie. Tvorbou „podľa prírody“ tvorí súbežne s prírodou, používajúc jej motívy na cielavedomú maliarsku metaforu. Časť autorovej tvorby tvorí maľba architektúry, starých bratislavských zákutí, uličiek. Konkrétny vymedzený námet a jeho výtvarný prepis podriaďuje celkovému skladobnému pricipu riešenia obrazu. Autor vytvára novú skutočnosť z ktorej cítime, že ju vníma nielen estetickou senzibilitou, ale i racionálnym chápaním.

Tak ako J. M. Uher aj Lajko Keszezh sa snaží o prekonanie netvorivej výtvarnej reči štúdiom a parafrázou diel expresionizmu, kubizmu, fauvizmu a snaží sa o ich tvorivé a osobnostné uplatnenie v snahe o moderný, súčasný tvar napr. v pokuse o abstraktnú tvorbu.

Štefan Maňo

Dopĺňa „TRIO“. Osobnosť, ktorá je v neustálom pohybe, hľadaní. Jeho aktivity ho poznamenávajú tým, že jeho profesijný, ale aj výtvarný obzor je tak rozsiahly, že ťažko nachádza jednoznačné názorové zakotvenie vo svojom aktívnom výtvarnom prejave – zjednodušene povedané – hľadá sa. Hľadá výtvarné posolstvo, ktoré by dokázalo vyvolať komunikáciu medzi maliarom a jeho divákom. Veľká časť jeho tvorby pochádza z plenérov. Sú to krajiny, fragmenty krajiny: raz je to potok, inokedy vekovitý starý strom, alebo trblietavá voda. Napriek tomu, že vo vzťahu k prírode je fotograficky verný a presný, jeho konečný výsledok nepostráda individuálnu expresivitu. Na svojich potulkách slovenskou krajinou stvárňuje hlavne starú sakrálnu architektúru a aj pri týchto námetoch sa snaží o individuálne výtvarné stvárnenie, akceptujúc danú realitu. Medzi obľúbený žáner autorovho záujmu patrí stvárňovanie zátiší, kvetov, ale aj figurálne kompozície, na ktorých skúša rôzne výtvarné techniky.

Pod vplyvom lektorov aj Štefan Maňo nachádza poučenie, podnety a inšpiráciu z dejín výtvarného umenia – expresionizmu, impresionizmu, kubizmu. Poznávaním toho sa umelecký zámer autora tvoríť novú skutočnosť prehlbuje do osobnostnej syntézy. Z jeho obrazov vane spokojnosť a duševný pokoj.

Záverom želim našim jubilantom, aby ešte dlhé roky vytvárali svoje diela a tešili sa z dobre namaľovaného obrazu a zostali príkladom tvorivého zánietenia k výtvarnému umeniu.

Otília Nevřelová - Palugyay

Ľudovít Keszegh

narodil sa v roku 1928
žije a tvorí v Bratislave

K svojmu záujmu o výtvarné maľovanie z čias gymnaziálnych štúdií sa vrátil odchodom do dôchodku. Od roku 1988 je členom Ateliéru neprofesionálnych výtvarníkov, ktorý lektoroval v tom čase akademický maliar J. Koller. Na začiatku sa venoval najmä maľbe krajiny a zátiší. Z pocitu nostalgie za starou Bratislavou maľoval jej uličky a zákutia.

Obraz Trojka od ruského maliara I. Repina, ktorý namaľoval ako študent, ho inšpiroval k maľbe motívov s koňmi v kluse či v dostihovom cvale. Obrazmi Poslovia antiky chcel vyjadriť prepojenosť súčasnej európskej kultúry s antikom. Na tému klasickej hudby, okrem iného, namaľoval romantického virtuóza N. Paganiniho v symboloch. Vo Viedni navštevoval výstavy svetoznámych maliarov, najmä impresionistov a tak vznikla myšlienka maľovať kópie diel niektorých významných maliarov ako M. Chagall, S. Dalí a pod. Najviac ho však oslovovali impresionisti.

Niekoľko rokov bol členom DUK – Detvianskej umeleckej kolónie a zúčastňoval sa nimi organizovaných plenérov v Detve. Spolu s J. Uherom a K. Bočom vytvorili mini klub BUK – Bočan – Uher – Keszegh a spolu boli na plenéroch na Kysuciach, Orave, v Komárne a Chorvátsku. Kurz figurálnej kresby a maľby absolvoval u akademickej maliarky L. Fabriciovej. Maľuje olejom, akvarelom a akrylom.

Svoje obrazy vystavoval s členmi BUK a pravidelne sa zúčastňuje výstav s členmi Ateliéru neprofesionálnych výtvarníkov na Vajnorskej ulici.

Je externým členom ateliéru Mgr. Otílie Nevřelovej – Palugyay, ktorá je jeho usmerňovateľom, poradcom a kritikom.

Puzzle girl, akryl, 60 x 50 cm, 2015

Dirigent bez partitúry, akryl, 50 x 60 cm, 2013

Brezový les I., akryl, 40 x 50 cm, 2007

V botanickej záhrade, akryl, 60 x 50 cm, 2012

Cválajúca štvorka, olej, 60 x 50 cm, 2012

Preteky I., olej, 70 x 50 cm, 2009

Trojka v rannej hmle, akryl, 50 x 60 cm, 2015

Kapitulská ulička, akryl, 50 x 40 cm, 2016

Zlatá ulička v Praze, akryl, 60 x 50 cm, 2008

Jar brezovom lese, akryl, 70 x 50 cm, 2017

Vírenie, akryl, 50 x 50 cm, 2002

Jozef Mária Uher

19. marec 1924 – 4. február 2017

K maľovaniu inklinoval už od útlej mladosti. Spomínal, keď ako malému dieťaťu mu mamička strihala papierové vrecká, v ktorých bola predtým múka alebo cukor a on na ne kreslil srdiečka, ktoré spájal do väčších celkov.

Za člena Ateliéru neprofesionálnych výtvarníkov na Stromovej ulici sa prihlásil v roku 1987 už ako výtvarník s jemu vlastnou charakteristickou technikou kresby a maľby.

Maľovaný objekt a vôbec krásu, pravdu, bolesť a život vnímal veľmi intenzívne. Navštívil mnohé galérie v Európe, ktoré ho obohatili o kultúrne a estetické zážitky.

Objekt maľovania hľadal v sebe, dá sa povedať, že maľoval „myšlienku“, preto výsledné dielo bolo posunuté od reality. Rád maľoval utrpenie človeka vo všetkých podobách, kone a náboženské motívy. Tvoril olejom, akvarelom, akrylom a vymýšľal nové techniky, do ktorých zaučal členov ateliéru.

Bol členom DUK – Detvianskej umeleckej kolónie, s ktorou absolvoval mnoho plenérov. Inicioval založenie BUK – Bočan – Uher – Keszegh a mal úspechy s obrazmi, ktoré s touto skupinou namaľoval v Chorvátsku.

Pravidelne sa zúčastňoval súťaže neprofesionálnych výtvarníkov Výtvarné spektrum a takmer vždy postúpil do celoštátneho kola a získal ocenenie.

Môj Ježiš Kristus, akryl, 38 x 57 cm, 2007

Domčeky na Šancovej ulici, olej, 45 x 35 cm, 2004

Dvory starej Bratislavy, olej, 68 x 41 cm, 1988

Oči Afriky - Hľadanie identity I.,
olej, 60 x 55 cm, 1997

Oči Afriky - Hľadanie identity II., olej, 70 x 50 cm, 1997

A holé stromy kreslia tázavé krivky
olej, 42 x 31 cm, 1997

Formula, akryl, 32 x 24 cm, 1999

Formula, akryl, 51 x 36 cm, 1999

Formula, akryl, 32 x 24 cm, 1999

Prístav, olej, 38 x 30 cm, 2001

Ozveny podmorských jaskýň, kombinovaná technika, 40 x 30 cm, 2006

Štefan Maťo

narodil sa v roku 1949
žije a tvorí v Bratislave

Od mladosti citlivo vnímal čaro prírody a krásu okolo seba. Spočiatku zbieral a upravoval samorasty, kde objavoval skryté línie živých bytostí. Krátke obdobie písal humoristické poviedky a hlavne celý svoj aktívny pracovný život zasvätil fotografovaniu až do nástupu digitálnych fotoaparátov.

Kresba a maľba ho oslovili v šesťdesiatich rokoch jeho života. Podnetom boli úžasné pobyty na chalupe jeho rodinného priateľa na rozhraní Liptova a Oravy. Tieto pobyty boli síce časovo krátke, ale o to intenzívnejšie ho vnútorne zasiahli. Túto atmosféru a čaro krajiny si chcel uchovať. Tak vznikli prvotiny maľované temperami.

Maľovaniu sa úplne odovzdal až na dôchodku vstupom do Ateliéru neprofesionálnych výtvarníkov. Najskôr pod vedením Mgr. Zuzany Pozdechovej – Marthovej sa oboznámil s technikami kresby a maľby.

Dnes pod vedením Mgr. Otílie Nevřelovej – Palugyay sa venuje najmä akrylu, oleju a pastelu. Námetmi obrazov sú nádherné zákutia Slovenska, krása architektúry, prírodných útvarov, kvetov. Nechýbajú ani abstraktné námety a opt – art.

Pravidelne sa zúčastňuje výstav Ateliéru neprofesionálnych výtvarníkov a Výtvarného spektra, kde v roku 2016 získal ocenenie. V roku 2013 sa zúčastnil výstavy Misia – Výtvarná pocta sv. Cyrilovi a Metodovi v Art centre synagóga v Trenčíne s obrazom Vierzvestcovia a učiteľa Slovanov. Vystavoval v Prácheňskej umeleckej besede v Písku, Univerzitetnej knižnici v Bratislave, Synagóge v Stupave.

CO E. Castiglione, Zátišie I.,
pastel, 30 x 40 cm, 2014

CO M.Vlaminck BUNCH OF FLOWER
pastel, 30 x 40 cm, 2014

Riava, olej, 50 x 30 cm, 2014

More a čas, pastel, 70 x 50 cm, 2013

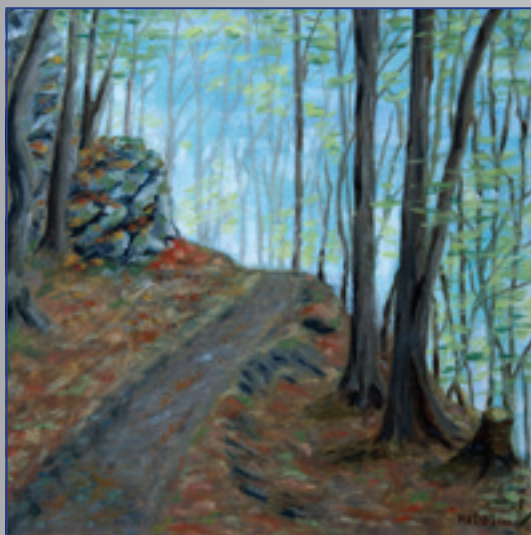
Liptovské Matiašovce, olej, 60 x 40 cm, 2016

Dunaj pri Topoľníkoch, akryl, 50 x 40 cm, 2016

Cesta k horizontu, olej, 40 x 40 cm, 2013

Potok v parku, pastel, 40 x 30 cm, 2016

Zamrznuté hniezdo, olej, 40 x 50 cm, 2015

Pretelenie, olej, 30 x 20 cm, 2017

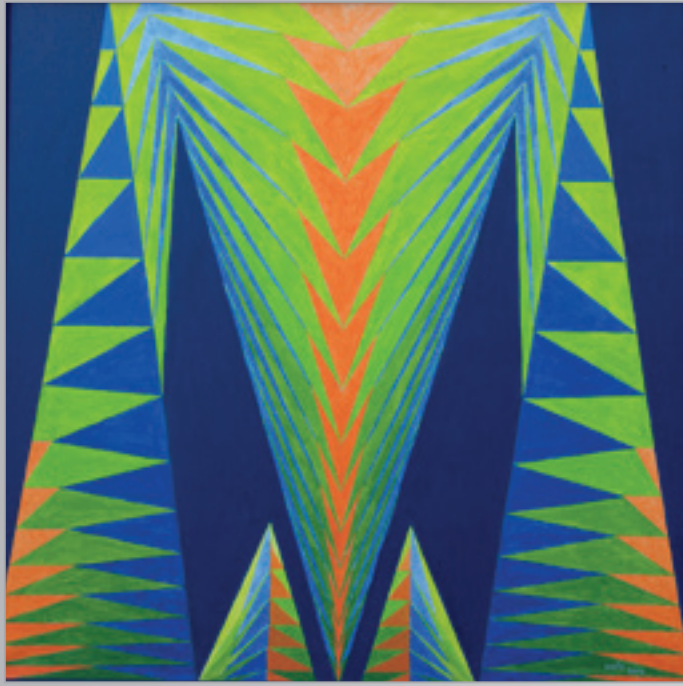
Dážďové kvapky, olej, 50 x 40 cm, 2017

Smerom k počiatkom I., akryl, 60 x 60 cm, 2013

Smerom k počiatkom II., akryl, 60 x 60 cm, 2013

Farebná fontána, akryl, 60 x 60 cm, 2013

Lesní muži pri vatre, akryl, 75 x 110 cm, 2017

TRIO zo Stromovej pri tvorbe

Jožko Uher

Lajko Keszegh

Števo Mató

Kontakty:

Ludovít Keszegh
0904 572 748
l.keszegh@chello.sk

Štefan Maťo
0905 615 474
matostevo11@gmail.com

www.atelier-anv.wbl.sk

Všetky práva vyhradené. Neautorizované reprodukcie
akýmkoľvek spôsobom sú zakázané.

Fotografie: Anna Franceová, archív autorov
Grafický dizajn: Eva Gogová
DTP a grafický dohľad: Miroslav Goga
Tlač: TYPOCON spol. s r.o., Bratislava